

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

LƯU MINH THẮNG

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN TIẾNG VIỆT
CHO HỌC SINH NGƯỜI DÂN TỘC THIỂU SỐ Ở TRƯỜNG
TIỂU HỌC HUYỆN BA CHẾ TỈNH QUẢNG NINH

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

LƯU MINH THẮNG

**QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN TIẾNG VIỆT
CHO HỌC SINH NGƯỜI DÂN TỘC THIỂU SỐ Ở TRƯỜNG
TIỂU HỌC HUYỆN BA CHÈ TỈNH QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Mã số: 60.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS. TS. NGUYỄN VĂN LÊ

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các kết quả nghiên cứu là trung thực và chưa được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Tác giả luận văn

Lưu Minh Thắng

LỜI CẢM ƠN

Với tình cảm chân thành, em xin bày tỏ lòng biết ơn và sự kính trọng tới Lãnh đạo trường Đại học sư phạm - Đại học Thái Nguyên, các Thầy giáo Cô giáo đã tham gia giảng dạy và cung cấp những kiến thức cơ bản, sâu sắc, tạo điều kiện giúp đỡ em trong quá trình học tập và nghiên cứu tại nhà trường.

Đặc biệt, với tấm lòng thành kính, em xin gửi lời cảm ơn sâu sắc nhất đến Phó Giáo sư, Tiến sĩ Nguyễn Văn Lê, người đã trực tiếp hướng dẫn khoa học và tận tình giúp đỡ em trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Tác giả cũng xin gửi lời cảm ơn Lãnh đạo UBND, Phòng GD&ĐT, Cán bộ quản lý và giáo viên các trường tiểu học huyện Ba Chẽ tỉnh Quảng Ninh cùng bạn bè, người thân đã tạo điều kiện cả về thời gian, vật chất, tinh thần cho tác giả trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn, mặc dù bản thân em đã luôn cố gắng nhưng chắc chắn không tránh khỏi những khiếm khuyết. Kính mong được sự góp ý, chỉ dẫn của các Thầy, các Cô và các bạn đồng nghiệp.

Em xin trân trọng cảm ơn!

Ngày... tháng ... năm 2015

Tác giả

Lưu Minh Thắng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	i
MỤC LỤC.....	ii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Nhiệm vụ nghiên cứu	4
4. Giả thuyết khoa học	4
5. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	4
6. Phạm vi nghiên cứu đề tài	4
7. Phương pháp nghiên cứu	5
8. Cấu trúc luận văn.....	6
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN TIẾNG VIỆT Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC VÙNG DÂN TỘC	7
1.1. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	7
1.2. Một số khái niệm cơ bản	9
1.2.1. Quản lý.....	9
1.2.2. Quản lý giáo dục.....	10
1.2.3. Quản lý nhà trường - Quản lý hoạt động dạy học	11
1.2.4. Trường tiểu học - Trường tiểu học tại vùng dân tộc thiểu số.....	15
1.2.5. Môn Tiếng Việt - Dạy học môn Tiếng Việt	17
1.3. Đặc điểm dạy học môn Tiếng Việt cho học sinh người dân tộc	18
1.3.1. Đặc điểm chung của học sinh dân tộc	18
1.3.2. Đặc điểm dạy tiếng Việt cho học sinh dân tộc	18

1.3.3. Đặc điểm học tiếng Việt của học sinh dân tộc	19
1.4. Mục tiêu và nội dung quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt cho học sinh dân tộc của Phòng GD&ĐT đối với các trường tiểu học.....	20
1.4.1. Mục tiêu quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt cho học sinh dân tộc..	20
1.4.2. Nội dung quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt cho học sinh dân tộc.....	20
1.5. Những yếu tố cơ bản ảnh hưởng đến quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt cho học sinh dân tộc ở các trường tiểu học.....	26
1.5.1. Năng lực quản lý của đội ngũ cán bộ quản lý các trường tiểu học	26
1.5.2. Cơ chế phối hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội	27
1.5.3. Đặc thù của văn hóa dân tộc thiểu số	28
1.5.4. Đời sống kinh tế của gia đình học sinh dân tộc thiểu số	30
Tiểu kết chương 1	31
Chương 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN TIẾNG VIỆT CHO HỌC SINH NGƯỜI DÂN TỘC THIỂU SỐ Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC HUYỆN BA CHÈ TỈNH QUẢNG NINH.....	32
2.1. Khái quát về đặc điểm địa lý, tình hình kinh tế- xã hội và giáo dục huyện Ba Chẽ tỉnh Quảng Ninh.....	32
2.1.1. Đặc điểm địa lý, tình hình kinh tế- xã hội huyện Ba Chẽ tỉnh Quảng Ninh ..	32
2.1.2. Đặc điểm giáo dục và giáo dục tiểu học huyện Ba Chẽ tỉnh Quảng Ninh	35
2.2. Tổ chức khảo sát.....	45
2.2.1. Mục đích khảo sát.....	45
2.2.2. Nội dung khảo sát.....	45
2.2.3. Đối tượng khảo sát.....	45
2.2.4. Phương pháp khảo sát.....	45
2.2.5. Địa bàn khảo sát	45
2.3. Kết quả khảo sát	46
2.3.1. Thực trạng dạy học môn Tiếng Việt cho học sinh người dân tộc thiểu số ở các trường tiểu học huyện Ba Chẽ tỉnh Quảng Ninh.....	46

2.3.2. Thực trạng quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Việt cho học sinh người dân tộc tại các trường tiểu học huyện Ba Chẽ tỉnh Quảng Ninh	51
2.4. Đánh giá chung về công tác quản lý dạy học môn Tiếng Việt cho học sinh người dân tộc tại các trường tiểu học huyện Ba Chẽ tỉnh Quảng Ninh	70
2.4.1. Những ưu điểm	70
2.4.2. Những tồn tại, hạn chế	72
2.4.3. Nguyên nhân	73
Tiểu kết chương 2	75
Chương 3: BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN TIẾNG VIỆT CHO HỌC SINH NGƯỜI DÂN TỘC THIỂU SỐ Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC HUYỆN BA CHẼ TỈNH QUẢNG NINH	76
3.1. Các nguyên tắc đề xuất biện pháp	76
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính hệ thống	76
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính kế thừa	76
3.1.3. Đảm bảo tính thực tiễn của các biện pháp	76
3.1.4. Đảm bảo tính khả thi của các biện pháp	76
3.2. Các biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Việt cho học sinh người dân tộc thiểu số ở trường tiểu học huyện Ba Chẽ tỉnh Quảng Ninh	77
3.2.1. Biện pháp 1: Tăng cường bồi dưỡng nâng cao năng lực quản lý cho CBQL và năng lực dạy học cho đội ngũ giáo viên	77
3.2.2. Biện pháp 2: Đẩy mạnh đổi mới phương pháp dạy học môn Tiếng Việt cho phù hợp với đặc điểm học sinh dân tộc	84
3.2.3. Biện pháp 3: Tăng cường các biện pháp quản lý việc kiểm tra, đánh giá kết quả học tập học tập tiếng Việt của học sinh dân tộc	90
3.2.4. Biện pháp 4: Tăng cường đầu tư và phát huy tác dụng của cơ sở vật chất, thiết bị trong dạy học môn Tiếng Việt	93
3.2.5. Biện pháp 5: Đẩy mạnh phối hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội để tạo điều kiện tốt nhất cho hoạt động dạy học môn Tiếng Việt	96
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp đề xuất	101

3.4. Khảo nghiệm tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp đề xuất	102
Tiểu kết chương 3	105
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	105
1. Kết luận.....	106
2. Khuyến nghị	107
TÀI LIỆU THAM KHẢO	109
PHỤ LỤC.....

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Viết tắt	Viết đầy đủ
CBQL	Cán bộ quản lý
CĐ	Cao đẳng
CSVC	Cơ sở vật chất
DT	Dân tộc
DTTS	Dân tộc thiểu số
ĐH	Đại học
GD	Giáo dục
GD&ĐT	Giáo dục và đào tạo
GDTH	Giáo dục tiểu học
GV	Giáo viên
HĐDH	Hoạt động dạy học
PPDH	Phương pháp dạy học
PTCS	Phổ thông cơ sở
QLDH	Quản lý dạy học
QLGD	Quản lý giáo dục
QTDH	Quá trình dạy học
TBDH	Thiết bị dạy học
THCN	Trung học chuyên nghiệp
THCS	Trung học cơ sở
UBND	Ủy ban nhân dân
XHHGD	Xã hội hóa giáo dục

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1: Quy mô trường, lớp, học sinh tiểu học (Từ năm học 2010-2011 đến năm học 2013 -2014).....	38
Bảng 2.2: Số lượng, cơ cấu và tỷ lệ giáo viên trên lớp (Từ năm học 2010 - 2011 đến năm học 2013 - 2014).....	40
Bảng 2.3: Trình độ chuyên môn giáo viên tiểu học (Từ năm học 2010-2011 đến năm học 2013-2014).....	40
Bảng 2.4: Kết quả xếp loại giáo viên hàng năm (Từ năm học 2010 -2011 đến năm học 2013 -2014).....	42
Bảng 2.5: Kết quả thi đua của giáo viên tiểu học (Từ năm học 2010 -2011 đến năm học 2013 -2014).....	42
Bảng 2.6: Xếp loại 2 mặt giáo dục (%) hàng năm (Từ năm học 2010 -2011 đến năm học 2013 -2014).....	43
Bảng 2.7: Thống kê một số kết quả giáo dục mũi nhọn và giáo dục toàn diện học sinh hàng năm (thi cấp tỉnh) (Từ năm học 2010 -2011 đến năm học 2013 -2014).....	44
Bảng 2.8: Kết quả khảo sát năng lực giảng dạy môn Tiếng Việt của giáo viên.....	46
Bảng 2.9: Kết quả học tập môn tiếng Việt của học sinh người DTTS ở trường tiểu học từ năm học 2010 - 2011 đến năm học 2013 - 2014	48
Bảng 2.10: Kết quả khảo sát thái độ của học sinh tiểu học người DTTS đối với các môn học trong nhà trường	49
Bảng 2.11: Kết quả khảo sát về điều kiện học tập của học sinh người DTTS ở trường tiểu học huyện Ba Chẽ.....	49
Bảng 2.12: Thực trạng quản lý hoạt động bồi dưỡng nâng cao chuyên môn nghiệp vụ của CBGV	52
Bảng 2.13: Mức độ tham gia đổi mới PPDH môn tiếng Việt của GV	54
Bảng 2.14. Mức độ thực hiện các kỹ năng thiết kế bài dạy của giáo viên.....	55
Bảng 2.15. Mức độ thực hiện các PPDH tích cực của GV	56